

Schoolondersteuningsprofiel

2020-2024

OBS Lucas van Leyden

Brinnummer	15NJ00
Soort onderwijs - denominatie	Basisonderwijs - openbaar
Adres locatie 1	Vliet 20, 2311RE, Leiden
Telefoonnummer locatie 1	071-5121675
Adres locatie 2	Sint Ursulasteeg 28, 2312XA, Leiden
Telefoonnummer locatie 2	071-5122907
Mailadres	info@lucasvanleyden.nl
Website	www.lucasvanleyden.nl
Schoolbestuur	PROOLEIDEN www.prooleiden.nl
Samenwerkingsverband	Passend Primair Onderwijs Regio Leiden www.pporegioleiden.nl
Datum versie SOP	18-5-2020

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Onze school	3
Ondersteuningsmogelijkheden op school	4
<i>Werken vanuit een kwaliteitskader</i>	4
<i>Handelingsgericht werken (HGW)</i>	4
<i>De sterke kanten van onze ondersteuning</i>	5
<i>Ondersteuningsmogelijkheden</i>	6
<i>Stimulerende en belemmerende factoren</i>	11
Ondersteuningsstructuur	13
<i>Ondersteuningsroute</i>	13
Grenzen aan de ondersteuning	15
Ambities	16

Voorwoord

Voor u ligt het schoolondersteuningsprofiel (SOP) van obs Lucas van Leyden. Het SOP wordt minimaal eens in de 4 jaar bijgesteld. In dit SOP beschrijven wij wat onze mogelijkheden zijn om leerlingen te ondersteunen. We beschrijven de ondersteuning die de school kan bieden, hoe dit georganiseerd is en wat onze ambities zijn. Zo weten ouders, leerlingen, collega-scholen, het samenwerkingsverband en de Inspectie wat ze kunnen verwachten van onze school.

Het SOP maakt deel uit van een breder perspectief Passend Onderwijs. Binnen Passend Onderwijs werken scholen samen om voor elk kind een passende plek in het onderwijs te bieden. De afspraken over de invulling van de basisondersteuning zijn op het niveau van ons samenwerkingsverband gemaakt (PPO Leiden) en vastgelegd in een ondersteuningsplan.

Voor een uitgebreide beschrijving waar onze school voor staat verwijzen we naar het Schoolplan en de Schoolgids. Voor een verdere uitgebreide beschrijving van onze werkwijze met betrekking tot de wijze waarop onze ondersteuning georganiseerd is, verwijzen we naar de diverse protocollen o.a. het **Ondersteuningsprotocol**.

Onze school

Wie zijn wij?

De Lucas van Leyden is een binnenstad school met een grote diversiteit qua leerling populatie. We hebben twee locaties (Steeg en Vliet) en op beide locaties zijn er groepen 1 t/m 8. Alleen in de kleutergroepen wordt gewerkt met combinatiegroepen (groep 1 en groep 2). Vanaf groep 3 wordt alleen in combinatiegroepen gewerkt als dit organisatorisch noodzakelijk is.

De kinderen gaan ruim 25 uur per week naar school en daarin willen wij hen zoveel mogelijk aanbieden waarbij we uitgaan van de ontwikkelingsmogelijkheden en talenten van de leerling. De cognitieve ontwikkeling is daarin een belangrijke basis, maar er is ook veel ruimte voor ontwikkeling op andere gebieden. Denk aan de ontwikkeling op sociaal-emotioneel gebied, motorische, muzikale, lichamelijke -en creatieve ontwikkeling, het leren begrijpen hoe de wereld in elkaar zit en hoe je daar aan een goede bijdrage kunt leveren. En leren plannen, organiseren en samenwerken.

We werken met afwisselende, activerende werkvormen, waarbij samenwerken belangrijk is, evenals de inbreng van kinderen. De rol van de leerkracht is niet alleen docerend, maar ook faciliterend en coachend.

Passend Onderwijs en de basisondersteuning

De Lucas van Leyden is in principe een klassikaal ingerichte school met een leerstofjaarklassenstelsel. Dit vraagt wel om enige nuance.

Bij het leerstofjaarklassenstelsel worden de leerlingen gegroepeerd op basis van hun leeftijd. Aangezien kinderen erg verschillen in ontwikkelingstempo en leervermogen, wordt er in het leerstofjaarklassenstelsel op allerlei manieren gedifferentieerd. Zo wordt zoveel mogelijk bij cognitieve vakken gedifferentieerd op drie niveaus: kinderen die moeite hebben met de basisstof, kinderen die zich gemiddeld ontwikkelen en kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong.

De leerkrachten zijn verantwoordelijk voor het bieden van onderwijsondersteuning op diverse niveaus. Dat doen zij doorgaans zelf in de klas en indien mogelijk met behulp van ondersteuners. Vaak zit in de gebruikte methode al ruimte om te differentiëren op drie niveaus, maar we gebruiken ook extra materialen om zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de verschillen tussen kinderen.

Bij kinderen die afkomstig zijn van een andere school, zullen we goed kijken of de Lucas van Leyden het juiste concept heeft en wij, ook op de lange termijn, de juiste ondersteuning en interventies kunnen bieden. Hiervoor hebben we alle mogelijke informatie nodig, zoals het leerlingdossier van de huidige school en eventuele onderzoeksverslagen. We nemen ook altijd

contact op met de huidige school. Wij maken een gedegen afweging voor plaatsing na eerst uitgebreid kennis te hebben gemaakt en onderzoek te hebben gedaan.

Ondersteuningsmogelijkheden op school

Werken vanuit een kwaliteitskader

Voordat het proces van (extra) ondersteuning toewijzen kan starten, is het belangrijk dat de basiskwaliteit op orde is. Op onze school werken we vanuit een kwaliteitskader (opgesteld binnen onze scholengroep PROOLEIDEN / LEIDERDORP en overeenkomstig met het inspectiekader) om te komen tot kwalitatief goed onderwijs voor al onze leerlingen. Met behulp van dit kader kijken wij als school gericht naar ons eigen onderwijs: we gaan na of leerlingen zich veilig en gestimuleerd voelen, of zij voldoende leren, en/of leerlingen goed les krijgen.

Kwaliteitskader PROOLEIDEN en OBSG LEIDERDORP		
Onderwijsleerproces en Pedagogisch klimaat	Onderwijsresultaten	Kwaliteitszorg en kwaliteitscultuur
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Pedagogisch klimaat</i> • <i>Didactisch handelen</i> • <i>Aanbod en Onderwijstijd</i> • <i>Ontwikkeling en Ondersteuning van leerlingen</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Resultaten</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kwaliteitscultuur en condities</i> • <i>Kwaliteitszorg en verantwoording op schoolniveau</i>

Handelingsgericht werken (HGW)

Om leerlingen optimaal te kunnen ondersteunen brengen wij de vorderingen van leerlingen zorgvuldig in kaart. Door goed zicht te houden op de ontwikkeling van leerlingen, m.b.v. valide methode (on)afhankelijke toetsen/observatie-instrumenten en deze te vergelijken met de verwachte ontwikkeling, is het mogelijk om (in een later stadium) te kunnen vaststellen of een leerling zich naar verwachting ontwikkelt of extra ondersteuning/uitdaging nodig heeft.

Wij werken hierbij handelingsgericht en worden daarbij ondersteund door een collegiaal netwerk met interne en externe deskundigheid.

De zeven hoofdpijlers van handelingsgericht (HGW) werken, helpen ons om samen met de betrokkenen de gesignaleerde onderwijs- of ondersteuningsbehoefte van het kind te vertalen naar concrete ondersteuningsmogelijkheden die aansluiten bij de behoefte.

De pijlers van handelingsgericht werken zijn:

- *We sluiten aan bij onderwijs- en opvoedingsbehoeften van het kind*
- *We gaan uit van de gehele context waarin het kind opgroeit.*
- *We werken constructief samen.*
- *De leerkracht maakt het verschil.*
- *We benutten positieve aspecten.*
- *Het handelen is doelgericht.*
- *De werkwijze is systematisch, planmatig en transparant werken.*
-

De school draagt zorg voor goede, passende en goed georganiseerde ondersteuning binnen de school (zie hiervoor het hoofdstuk Ondersteuningsstructuur). Voor leerlingen die deze extra ondersteuning nodig hebben wordt indien haalbaar/noodzakelijk, een plan opgesteld en uitgevoerd in overleg met ouders/verzorgers. De effecten van de ondersteuningsmogelijkheden worden regelmatig geëvalueerd.

De sterke kanten van onze ondersteuning

In het samenwerkingsverband waar onze school deel van uitmaakt, streven we naar een hoog niveau van basisondersteuning; we streven ernaar dat zoveel mogelijk ondersteuning voor alle leerlingen op de basisschool toegankelijk is. Al dan niet met interne of externe ondersteuning is onze school in staat om de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van kinderen vast te stellen en vervolgens, in samenwerking met kind en ouders, preventieve of curatieve ondersteuning te arrangeren.

	Instructie	Verwerking
verlengde instructie	extra uitleg, extra begeleiding	beperven tot minimale hoeveelheid, versterken basiskennis- en vaardigheden
basisinstructie	reguliere hoeveelheid instructie, gemiddelde aansturing	reguliere afgestemde hoeveelheid verwerkingsstof
verkorte instructie	minimale uitleg over reguliere stof, uitleg waar nodig over verdiepingsstof	compacten, tijd voor extra opdrachten (verdiepen en verbreden)
special begeleiding/ eigenleerplan	Sommige leerlingen in de groep hebben qua gedrag of qua leren een eigen aanpak of programma nodig. Zo'n leerling heeft een Begeleidingsplan of een Groeidocument/OPP (OntwikkelingsPerspectief Plan) waarin de eigen doelen/ leerstof en vorderingen van deze leerling beschreven staan.	

De sterke punten van onze ondersteuning vormen met name de inzet van het team en de ervaring en expertise die bij hen aanwezig is. Wij zijn in staat om systematisch en zorgvuldig te kijken naar wat een kind nodig heeft om tot optimale ontwikkeling te komen. En we zijn creatief in het vinden van uitvoeringsmogelijkheden.

Wij vinden het ook belangrijk om als dit nodig mocht zijn, tijdig -in het belang van het kind - onze grenzen te onderkennen en te zoeken naar andere oplossingen zoals b.v. een overplaatsing naar het S(B)O.

In de volgende paragraaf biedt een beknopt overzicht van welke de ondersteuningsmogelijkheden onze school kan bieden. Voor een volledige beschrijving van onze mogelijkheden, aanpak en werkwijze (zoals de groepsbespreking) verwijzen wij naar ons **Ondersteuningsprotocol**.

Ondersteuningsmogelijkheden

Soort ondersteuning	Toelichting	Aanvullende documentatie
Aanpak passend lees- en rekenonderwijs	In de onderbouw wordt het OntwikkelingsVolgModel (OVM) ingevuld en bij de oudste kleuters de dyslexiescreening afgenomen om de ontwikkeling van leerlingen goed te volgen. Bij 'uitval beginnende geletterdheid' wordt de Voorschotbenadering (interventieprogramma spraak/taalproblemen) of het interventieprogramma BOUW! (in gr.2-3-4) ingezet.	Ondersteuningsprotocol

<p>Leerproblemen als: -dyslexie -dyscalculie</p>	<p>Vanaf groep 3 wordt er rekenen, technisch lezen en spelling geboden op drie niveaus. Met behulp van de methode gebonden toetsen en de Citotoetsen wordt de ontwikkeling van de leerling gevolgd en problemen gesignaleerd. Ook gebruiken wij diverse diagnostische materialen om problemen verder te analyseren zoals Bareka (het zgn. rekenmuurtje) of nemen het PI dictee af om spellingsproblemen beter in kaart te brengen</p> <p>Bij uitval intensiveren leerkrachten hun aanbod of stellen het bij. Indien nodig krijgt een leerling een eigen plan (een OPP) en/of doet mee met de instructie in een andere leerjaargroep. Veelal maken deze leerlingen gebruik van speciale methodes /materialen zoals: Spelling in de Lift, Anders Rekenen. De school heeft de mogelijkheid om eventueel gespecialiseerde ondersteuning te bieden buiten de groep voor spelling en rekenen. De school bepaalt of een leerling in aanmerking komt voor deze ondersteuning.</p> <p>We streven naar een vroegtijdig onderkenning van dyslexie en een optimale dyslexieondersteuning m.b.v. het eigen <i>bp dyslexie</i>, dat de verdere basisschool periode wordt voortgezet en regelmatig bijgesteld.</p> <p>Voor de diagnose en behandeling wordt tevens gebruik gemaakt van:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dyslexiespecialisten o.a. ONL, Behandelcentrum voor Dyslexie Rijnland, Praktijk Lorentz - dyscalculiespecialisten o.a. Praktijk Lorentz 	<p>Dyslexieprotocol Dyscalculieprotocol (in ontwikkeling)</p>
<p>Aanpak sociale veiligheid, de sociaal emotionele ontwikkeling en gedrag</p>	<p>Signalering en aanpak van problemen gebeurt m.b.v. de methode Kiva, het sociogram en speciale gedragsaanpakken. Kiva is een preventief, schoolbreed programma gericht op het versterken van sociale veiligheid en het tegengaan van pesten. Kiva werkt aan sociale positieve groepsvorming, stimuleert sociale vaardigheden en de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen.</p>	<p>-Protocol Kiva -Protocol sociale veiligheid -Rouwprotocol -begeleidingsplannen (bp) zoals bp ASS / bp faalangst.</p>

	<p>Indien nodig kan via Jeugd Gezinsteam (JGT) het volgende worden ingezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> -faalangstreductietraining -training sociale vaardigheden <p>Bij gedragsproblemen of gedragsstoornissen kan de expertise worden ingeroepen van het samenwerkingsverband. Hierbij wordt een specialist van de Ambulante Educatieve Dienst (AED)</p> <ul style="list-style-type: none"> - bijv. Autisme specialist (cluster 4) - ingeschakeld. 	<p>Wij hanteren ook de protocollen van PROO:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Protocol schorsen en verwijderen -Protocol veilig thuis /huiselijk geweld -Protocol voorkomen schoolverzuim en thuiszitten
<p>Aanpak meer- of hoogbegaafd betreft leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong zgn. KOV-leerlingen.</p>	<p>We zijn gericht op vroegtijdige onderkenning. Er zijn speciale leerkrachten voor de begeleiding van de KOV-leerlingen buiten de klas en verzorging van KOV-werk in de klas. De gediagnostiseerde KOV-leerlingen hebben een apart begeleidingsplan. Het is mogelijk voor een KOV-leerling om onder schooltijd deel te nemen aan Brights Kids, (Leids Onderwijs Project)</p>	<p>KOV-protocol met o.a. bp KOV</p>
<p>Ondersteuning van leerlingen met een aparte, eigen leerlijn (i.v.m. relatieve leerachterstand).</p>	<p>De doelen, leerstof en vorderingen worden apart vastgelegd in een Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) dat jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd wordt. Op school zijn aangepaste materialen/ methodes/toetsen aanwezig.</p> <p>Tevens zijn er vanuit de zorggelden gespecialiseerd rt-ers (rekenen en taal/lezen)'ingehuurd' om op school met leerlingen te werken en ons te adviseren.</p>	<p>Ondersteuning-protocol met o.a. OPP/Groeidocument</p>
<p>Ondersteuning van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte bij het 'leren leren'</p>	<p>Er is de mogelijkheid leerlingen te begeleiden in de klas en indien nodig met een eigen plan van aanpak gericht op taakaanpak, uitgestelde aandacht/hulp vragen, zelfstandig (door) werken, samenwerken. Desnoods kan er een specialist van de Ambulante Educatieve Dienst (AED) cluster 4 worden ingeschakeld als een kind niet tot leren komt.</p>	<p><i>bp Werkhouding - Leren leren.</i></p>
<p>Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen met taal-spraakproblemen.</p>	<p>Voor de vijfjarigen is er op een school een logopedie-screening die wordt afgenomen door de logopedist van het onderwijs Advies (oA). Op verzoek van de leerkracht kan er door de school-logopediste een screening plaats vinden m.b.t. het signalering van taalproblemen/articulatie. Verder onderzoek en</p>	

	<p>behandeling vindt eventueel plaats buiten schooltijd door een vrij gevestigd logopediste.</p> <p>Bij meervoudige spraak-taalproblemen kan expertise worden ingeroepen binnen het samenwerkingsverband. Hierbij wordt Auris (cluster2) ingeschakeld voor b.v. consult en advies (C&A) of langere trajecten voor intensievere begeleiding.</p>	
Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen die een visuele functiebeperking hebben	<p>Wanneer er sprake is van een visuele functiebeperking zal er gekeken worden naar de aard van de beperking en naar de mogelijkheden/beperkingen van de school.</p> <p>Indien nodig kan expertise worden ingeschakeld vanuit Visio (cluster 1- instituut voor blinden en slechtzienden).</p>	
Ondersteuningsmogelijkheden voor leerlingen met fysieke, motorische of medische problemen.	<p>In groep 3 wordt screening op school gedaan door een motorisch remedial teacher (Ceasar therapeut /fysiotherapeut) en wordt indien nodig, een leerling buiten school behandeld.</p> <p>Ook kan er eventueel expertise worden ingeschakeld vanuit het samenwerkingsverband bij de AED (cluster 3).</p>	<p>-Protocol voor medisch handelen (PROO)</p> <p>-Protocol onderwijs-ondersteuning zieke leerlingen (PROO)</p>
Aanpak voor anders-/meertalige leerlingen	<p>Op school zijn veel leerlingen met een diverse culturele en talige achtergrond, die veel van elkaar kunnen leren.</p> <p>De leerlingen voor wie het Nederlands een tweede taal is, hebben veelal extra ondersteuning nodig op school en/of in de thuissituatie Zo hanteert men in de kleuterbouw woordenlijsten gekoppeld aan thema's, hetgeen ook met de ouders gecommuniceerd wordt. In de hogere groepen wordt de woordenschat extra aangeboden via de taalmethode.</p> <p>Na overleg met leerkracht en ouders wordt eventueel JES Rijnland ingezet voor extra taal/leesmomenten in de thuissituatie.</p>	
Interne deskundigen	<p><u>Teamdeskundigen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -Intern begeleiders (IB-ers)ter ondersteuning van de leerkrachten en ouders van leerlingen die extra ondersteuning behoeven -Hoogbegaafdheid/KOV begeleiders <p><u>Speciaal geschoolde leerkrachten op gebied van:</u> taal-lezen /dyslexie / rekenen-wiskunde / ICT / Engels / hoogbegaafdheid /gedrag/sociale vaardigheden / Het Jonge kind /cultuur & techniek /</p>	

	<p>coöperatief leren (bevordering van samenwerking) <u>Mogelijk aanbod door teamleden:</u> -meer- en hoogbegaafdheid -moeilijk/zeer moeilijk lerend -sociaal/emotionele problematiek -werkhouding -voorschotbenadering <u>'Ingehuurde' specialisten op school:</u> -specialist reken- en wiskunde/dyscalculie -specialist taal- en lezen /dyslexie -weerbaarheidstrainer voor kortdurende training -mrt-er voor kortdurende schrijfondersteuning.</p>	
Interne ondersteuners	<p>Er zijn stagiaires in bijna alle groepen en in sommige groepen is er een klassen-/onderwijsassistent waardoor extra hulp in de klas beter gerealiseerd kan worden.</p> <p>Enkele vrijwilligers, soms een re-integrerende leerkracht, een vrijgestelde leerkracht geven een leerling of een groepje leerlingen extra aandacht/hulp. Dit gebeurt onder supervisie van de IB-er.</p>	
Bovenschoolse samenwerking	<p>Voor overleg, samenwerking, delen van expertise: <i>-Overleg intern begeleiders van PROO.</i> <i>-Expertteam bijeenkomsten – Leiden-Midden van PPO.</i></p> <p>Overleg ter bespreking van een leerling waarover de school handelingsverleggen is: <i>-Ondersteuningsteam (OT) met mensen uit ander disciplines (bijv. vertegenwoordiger PPO, JGT, maatschappelijk werk, psycholoog, JGT, Veilig Thuis)</i></p>	Voor een volledige opsomming: zie <i>Ondersteunings-protocol</i>
De belangrijkste externe voorzieningen en deskundigen waar wij contact mee hebben en die nog niet eerder genoemd zijn.	<p>-PPO /adviseur Primair Passend Onderwijs -Centrum Jeugd & Gezin (CJG) gezinsondersteuning (1 kind, 1 gezin, 1 plan) -Extern onderzoeksbureaus o.a. Praktijk Lorentz -Orthopedagoog / Psycholoog -GGZ-Jeugd-GGZ-jeugdarts/ schoolverpleegkundige -Leerplichtambtenaar -Speciaal (basis)onderwijs.</p>	
Overige voorzieningen/ ondersteuningsmogelijkheden.	<p>-Tussenvoorziening (OPDC of rebound) -SBO met Impulsklas en Het Palet (tijdelijke opvang) -Voorschool Zomerschool (JES Rijnland)</p>	

Stimulerende en belemmerende factoren

	Stimulerende factoren	Belemmerende factoren
Gebouw	<p>In beide gebouwen kan op diverse plaatsen zelfstandig wordengewerkt in groepjes of kan extra ondersteuning worden gegeven. We maken hiervoor gebruik van werkplekken op de gangen en er zijn enkele af te sluiten ruimtes beschikbaar.</p> <p>Op beide locaties beschikken we over een ommuurde, groen plein.</p> <p>Beide locaties hebben een speelzaal en een gymzaal tot de beschikking.</p>	<p>In beide gebouwen zijn trappen aanwezig, maar geen lift. Op de locatie Vliet zijn 2,5 verdiepingen, op de locatie Steeg twee verdiepingen.</p> <p>De hoeveelheid ruimtes voor extra begeleiding is beperkt.</p>
Schoolomgeving	<p>Beide gebouwen staan in de binnenstad, waardoor veel organisaties op loopafstand zitten. De meeste excursies worden lopend bereikt. In de hogere groepen gaan de kinderen soms per fiets. We trekken er regelmatig op uit om de wereld te ontdekken, al dan niet met hulp van ouders.</p>	<p>De OBS Lucas van Leyden is een binnenstadschool, wij staan midden in het centrum. De school is goed toegankelijk voor fietsers en voetgangers. Niet voor auto's.</p>
Leerlingpopulatie	<p>Op beide locaties zit een afspiegeling van de wijk. Dat betekent dat we onderwijs geven aan kinderen met allerlei achtergronden. Het onderwijs wordt afgestemd op de onderwijs-behoefte van de groep en de individuele leerling.</p> <p>De groepen zijn wisselend van grootte.</p>	<p>De school karakteriseert zich door haar diversiteit. De school is een kleine wereld die vergelijkbaar is met de buitenwereld rondom de school. De school ziet het als haar taak nieuwkomers onder te dompelen in de Nederlandse taal zodat zij zo snel mogelijk socialiseren. Bekend is dat als de moedertaal voldoende beheerst wordt, de tweede taal ook goed aangeleerd wordt, des te jonger het kind, des te sneller dat gaat.</p>

<p>Teamfactoren</p>	<p>Wij hebben een ervaren team. De intern begeleider heeft een belangrijke rol bij het bepalen van de juiste begeleiding van elke leerling.</p> <p>Leerkrachten overleggen regelmatig in team- en bouwvergaderingen over inhoud en organisatie van het onderwijs. Ook duo- leerkrachten overleggen met regelmaat, evenals leerkrachten van parallelgroepen, zodat het onderwijs en de aanpak goed op elkaar zijn afgestemd. Op studiedagen worden schoolbrede stappen gemaakt ter verbetering van ons onderwijs. We doen per bouw aan intervisie om onze professionaliteit te vergroten.</p> <p>We maken ook gebruik van e-learning om individuele en teamexpertise te vergroten.</p> <p>Het team heeft een onderzoekende, kritische houding ten aanzien van het onderwijsaanbod. Het heeft houvast aan de gebruikte methodes, maar kijkt ook verder.</p> <p>We werken volgens de principes van Coöperatief Leren, waarbij (gestructureerde) samenwerking wordt gestimuleerd.</p>	<p>De school heeft net als de leerlingen een divers team. Meer vrouwen dan mannen, een deel fulltimers en parttimers, ervaren en startende leerkrachten.</p> <p>Zoals veel andere scholen heeft de school ook de maken met het lerarentekort. Wij kunnen nu nog alle vacatures invullen, hebben (lio) stagiaires die meedenken en werken en geloven erin dat je door een aantrekkelijk profiel waarin de leerkracht ertoe doet, altijd leerkrachten weet aan te trekken, te binden en te boeien.</p>
---------------------	---	--

Ondersteuningsstructuur

Ondersteuningsroute

Als een leerling (tijdelijk) iets nodig heeft om zich beter te kunnen ontwikkelen, wordt dit in bijna alle gevallen als eerste gesignaleerd door de ouders en de leerkracht. Om vervolgens te komen tot de inzet van hulp of ondersteuning, is het van belang dat alle betrokkenen samen nadenken over wat er precies ingezet wordt, op welke wijze dit georganiseerd wordt en hoe we evalueren of dit het kind daadwerkelijk helpt. Binnen het samenwerkingsverband hebben we afspraken gemaakt over hoe deze ondersteuningsroute, ‘het arrangeerproces’, er in grote lijnen uitziet. Deze staan hieronder kort beschreven. In het ondersteuningsplan van PPO Leiden staat het volledige arrangeerproces uitgebreid beschreven.

1. *Signaleren door de leerkracht en/of ouders*

Het signaleren dat een kind gebaat is bij een andere aanpak, bij extra ondersteuning of bij een andere leeromgeving gebeurt door de leerkracht en/of de ouders. Op dat moment start de route van arrangeren op basis van handelingsgericht werken in de klas. Uiteraard betreft een leraar het kind en zijn ouders tijdig bij het proces; zij werken constructief samen om een oplossing te vinden.

2. *Overleg binnen de school*

Als de leerkracht, het kind en de ouders gezamenlijk onvoldoende kennis of expertise hebben, wordt er binnen de school overlegd. De intern begeleider (IB-er) is voor de leerkracht het aanspreekpunt. De IB-er maakt een analyse van de situatie en geeft vervolgens advies over een mogelijke aanpak. De IB-er is samen met de leerkracht, verantwoordelijk voor professionele dossiervorming, bij voorkeur met behulp van het Groeidocument (digitaal leerlingdossier). De IB-er heeft daarmee in het arrangeerproces de rol van trajectbegeleider en regievoerder. Ouders en het kind worden nauw betrokken in dit traject.

3. *Overleg met andere betrokkenen*

Indien de leerkracht, ouders en IB-er niet tot passende ondersteuning komen, kan de IB-er de leden van het ondersteuningsteam (OT) bijeenroepen. Dit zijn, naast de ouders, minimaal de leerkracht van het kind en directeur van de school.

Afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van het kind *kunnen* de volgende specialisten worden betrokken:

- onderwijsspecialist samenwerkingsverband PPO Leiden;
- toegangsfunctionaris woonplaats van de kind (CJG of JGT);

- medewerker JGZ (jeugdverpleegkundige of jeugdarts);
- leerplichtconsulent;
- een betrokkene van een beoogde s(b)o-school;
- betrokken zorgaanbieder indien er al jeugdhulp opgestart is.

Het OT kan gezien worden als een collegiaal netwerk dat adviseert op de route naar passende ondersteuning. Het doel van het overleg is om te komen tot een gedragen plan door alle betrokkenen. In het Groeidocument worden de afspraken uit het OT vastgelegd. Onderdeel van dit Groeidocument kan het ontwikkelplanperspectief (OPP) zijn.

4. *Hulp binnen de eigen school of een passende plek binnen het speciaal onderwijs*

De vervolgstap is afhankelijk van de uitkomst van het arrangeerproces: hulp binnen de eigen school of overstap naar het speciaal (basis)onderwijs.

a) *Hulp binnen de eigen school.*

Van het budget dat de school voor basisondersteuning beschikbaar heeft, organiseert zij het betreffende arrangement. Hierbij kan de school gebruik maken van:

- het expertteam dat op het niveau van het samenwerkingsverband opereert;
- de inzet van zorg of jeugdhulp;
- de inzet van expertise vanuit het speciaal (basis)onderwijs

b) *Een passende plek in een andere leeromgeving.*

Bij een passende plek in een andere leeromgeving kan het gaan om een plek in een kleinschalige voorziening binnen het samenwerkingsverband of een plek op een andere school.

Wanneer het kind gebaat is bij een plek op een andere school, wordt een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) aangevraagd. De Commissie Toelaatbaarheid (TLC) die deze verklaring afgeeft, toetst alleen procedureel (marginaal). Doordat met de betrokkenheid van de onderwijsspecialist en de gezinsspecialist wordt voldaan aan de wettelijke verplichting tot een deskundigenadvies, hoeft er geen aanvullend inhoudelijk oordeel geveld te worden over het voorgenomen arrangement.

Het opstellen van een ontwikkelperspectief (OPP) is verplicht bij het overstappen naar een speciale voorziening, omdat het de voorwaarde is om in aanmerking te komen voor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) voor het S(B)O.

5. *Evaluatie*

Handelingsgericht werken is een cyclische werkwijze, waarin regelmatig geëvalueerd wordt. De evaluatie vindt plaats aan de hand van het Groeidocument/OPP. De evaluatie wordt cyclisch ingericht, de opbrengsten worden opgenomen in het Groeidocument/OPP en gebruikt als input voor het (eventueel) vormgeven van een vervolgarangement/ een ander

arrangement indien het een speciale voorziening betreft, het beoordelen van mogelijke terugplaatsing. De IB-er is verantwoordelijk voor het organiseren van de evaluatiemomenten en het actualiseren van het plan.

Grenzen aan de ondersteuning

Wij doen ons best om zoveel mogelijk onderwijs en ondersteuning op maat te bieden. Er zijn ook grenzen aan de ondersteuning die wij kinderen op onze school kunnen bieden. Doorgaans gaat het hierbij om leerlingen die door hun onderwijsbehoefte aangewezen zijn op onderwijs in kleine klassen of in de lessen dagelijks individuele begeleiding nodig hebben.

Per groep, per situatie, per kind zullen de mogelijkheden voor extra ondersteuning moeten worden afgewogen en gekeken worden of de school een passende onderwijsplek kan bieden. De volgende factoren kunnen de grenzen aan de ondersteuning van de school bepalen:

- *Veiligheid/welbevinden van de leerling zelf, medeleerlingen en de leerkracht*
Wij vinden het belangrijk dat de leerling geen gevaar levert voor zichzelf of anderen in de klas en het welzijn en de voortgang van andere leerlingen niet verstoort. Een regelmatige time-out mogelijkheid onder toezicht, kunnen wij niet bieden.
- *Mate van zelfredzaamheid*
Wij verwachten dat kinderen zindelijk op school komen.
- *Mate van leerbaarheid*
Wanneer een leerling bijvoorbeeld op meerdere vakgebieden een eigen ontwikkelingslijn volgt, gecombineerd met een specifieke behoefte voor pedagogische ondersteuning vanwege sociaal-emotionele problematiek, dan monitoren wij de voortgang of onze aanpak bijdraagt aan een optimale ontwikkeling van het kind.
- *Mate van fysieke en/of medische verzorging.*
Leerkrachten hebben niet altijd voldoende kennis, vaardigheden en/of tijd om leerlingen te ondersteunen bij specifieke medische handelingen of fysieke verzorging.
- *Kwaliteit en kwantiteit van het onderwijs dat mogelijk is.*
Het kan zijn dat de samenstelling van de groep complex is (pedagogisch en/of didactisch) dat een leerling met specifieke onderwijsbehoeften daar geen passende plek vindt. Het waarborgen van een veilig en prettig leerklimaat voor alle leerlingen staat voorop; het kan daardoor zijn dat het belang van de groep voor het individuele belang gaat.

Daarnaast wordt ook gekeken naar de verhouding tussen verzorging/behandeling enerzijds, en onderwijs anderzijds. Wanneer leerlingen in verhouding meer behoefte

hebben aan een aanpak waar niet het onderwijs, maar waar gedrag of gezondheid voorop staat, kan een andere onderwijsplek meer passend zijn voor de leerling.

- *Benodigde materiele ondersteuning/hulpmiddelen*
Voor specifieke ondersteuning aan leerlingen kunnen specifieke materiele hulpmiddelen nodig zijn die de school niet ter beschikking heeft. Bij kinderen met een ernstige auditieve, visuele of lichamelijke beperking heeft de school niet de kennis en toerusting die deze kinderen nodig hebben.
- *Vertrouwensband school en thuis.*
In sommige gevallen kan de vertrouwensband tussen school en thuis, na meerdere herstel pogingen, verstoord zijn, waardoor het de ontwikkeling van het kind in de weg zit en het kind beter tot zijn/haar recht komt op een andere school.

Wij verwachten van de ouders die hun kind bij ons aanmelden, dat zij de school goed informeren over de ontwikkeling van hun kind.

Als een leerling meer of andere ondersteuning nodig heeft dan onze school kan bieden, wordt er samen met ouders gezocht naar een passende plek op een andere reguliere school of school voor speciaal onderwijs. Het samenwerkingsverband PPO Leiden ondersteunt indien nodig bij het vinden van een passende school die de juiste ondersteuning kan bieden.

Ambities

We willen onze ondersteuningsmogelijkheden zo goed mogelijk up-to-date houden en verbeteren. Zo willen we op kort termijn:

- borgen en verbeteren van reeds gerealiseerd Passend Onderwijs;
- het gedifferentieerd lesaanbod in de groep opnieuw tegen het licht houden en verbeteren;
- gestructureerd aanbod ontwikkelen voor leerlingen met dyscalculie.

Onze verdere ambities staan uitgewerkt in ons *Schoolplan*.